

AZ ALVÁSPROBLÉMÁK OKAINAK VIZSGÁLATA AZ ALAPISKOLÁS KOROSZTÁLY KÖRÉBEN

Tóthová Tarová Eva, Himpán Veronika, Nagy Melinda, Darvay Sarolta, Szenczióvá Iveta, Balázs Pál

Selye János Egyetem, Tanárképző Kar, Biológia Tanszék, Komárom, Szlovákia

Miért fontos az alvás?

Tünetek

Kialvatlanság, ingerültség, fejfájás, koncentráció- és figyelemhiány, a reakcióidő és a teljesítmény csökkenése.

Következmények

Depresszió -, a 2-es típusú cukorbetegség, a magas vérnyomás, a szívelégtelenség, a szívinfarktus, az agyi infarktus és számos, az emésztőrendszert érintő betegség, csontritkulás, daganatos megbetegedések, elhízás, immunhiányosság.

Alvászavarok

Inszomniák (álmatlanság, alvászavarok), **hiperszomniák** (nappali aluszékonyság), **paraszomniák** (alvás alatti rendellenes mozgásjelenségek), az **alvászavarok ciklus zavarai**.

Kutatási anyag és módszer

Kutatásunk egy kérdőív segítségével készült el, mely 36 kérdésből állt és 194 szülő töltötte ki dél-szlovákiai magyar tannyelvű alapiskolák alsó és felső tagozataiban és nyolcosztályos gimnáziumok alsóbb osztályaiban. A kutatásban szereplő alanyok többsége nőnemű (102), kevesebb férfi résztvevővel (92). Ami az életkorbeli eloszlást illeti, 72 alsó tagozatos gyermek (6-11 éves korig), míg 122 felső tagozatos gyermek (12-16 éves korig) szülei töltötték ki a kérdőívet.

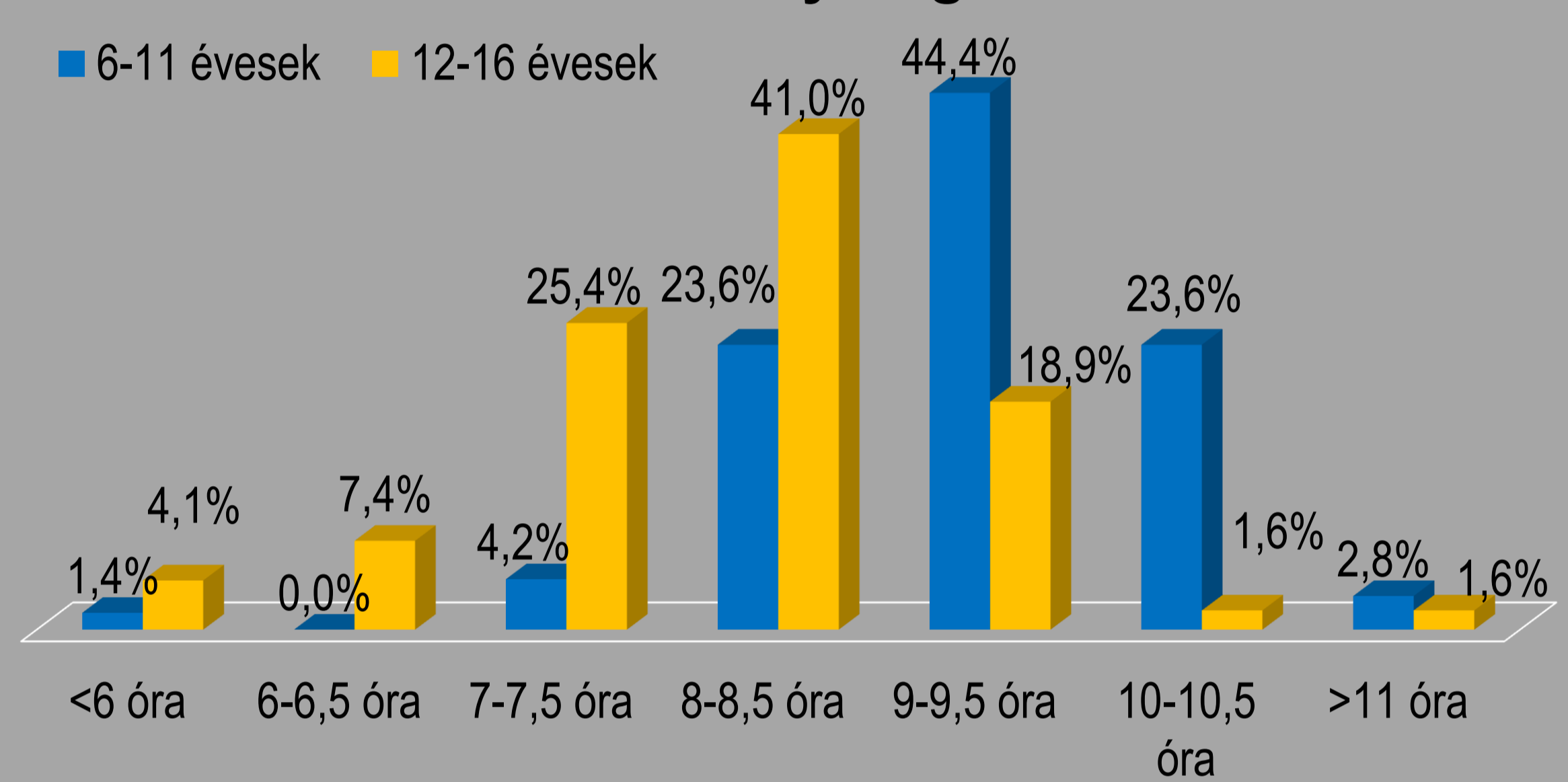
Elalvás

Az alsó tagozatosok elalvási idejének átlaga a vizsgált mintában 21:04 óra volt hétköznapokon (20:00-22:30 közötti időpontokat tüntettek fel), hétvégén ez az időpont 21:45 óra volt (20:00-23:30 közötti időpontokban). A felső tagozatosoknál megfigyelhető az időpontok szélesebb skálája, és az elalvási idő kitolódása is, átlagosan 22:21-kor (20:00-2:30 közötti időpontok) alszanak el hétköznap, hétvégén pedig 23:32-kor (20:30-6:00 közötti időpontokban).

Ébredés

Ugyanígy összesítettük az ébredési időpontokat is, melyeknél hasonló eredményeket figyeltünk meg. Ez az időpont az alsó tagozatosoknál 6:41 (5:30-7:30 között), a felső tagozatosoknál 6:23 (4:45-7:15 között). A hétvége folyamán az időpontok változatosak, az alsó tagozatosok átlagosan 8:13 óra körül ébrednek (6:00-10:00 közötti időpontokban), a felső tagozatosok átlagosan 9:17 óra körül (6:00-14:00 közötti időpontokban).

Alvásmennyiség/óra

A felmérés során kiderült, hogy a fiatalabb korosztály (6-11 évesek) azok, akik még igénylik ezeket a **rituálékat**, illetve valamilyen kedves tárgyat, amivel elalszanak, tehát 67,4%-uk alszik el megszokott menetrend alapján, illetve kedvenc tárgyukkal. Azok közül a gyermekek közül, akik használnak valamilyen rituálét, vagy kedvenc játékot elalvás előtt 84,8%-ban sikeresebb az elalvás, míg 15,2% nehezen alszik el. Hasonló eredmények születtek az alsó és felső tagozatos diákoknál külön csoportokra bontva.

Az **alsó tagozatos gyermekek** szülei úgy érzik, nekik annak ellenére, hogy a szakirodalom több óra alvást javasol, mint amennyit gyermekeik alszanak, mégis **elégőnek** tartják ezt a mennyiséget.

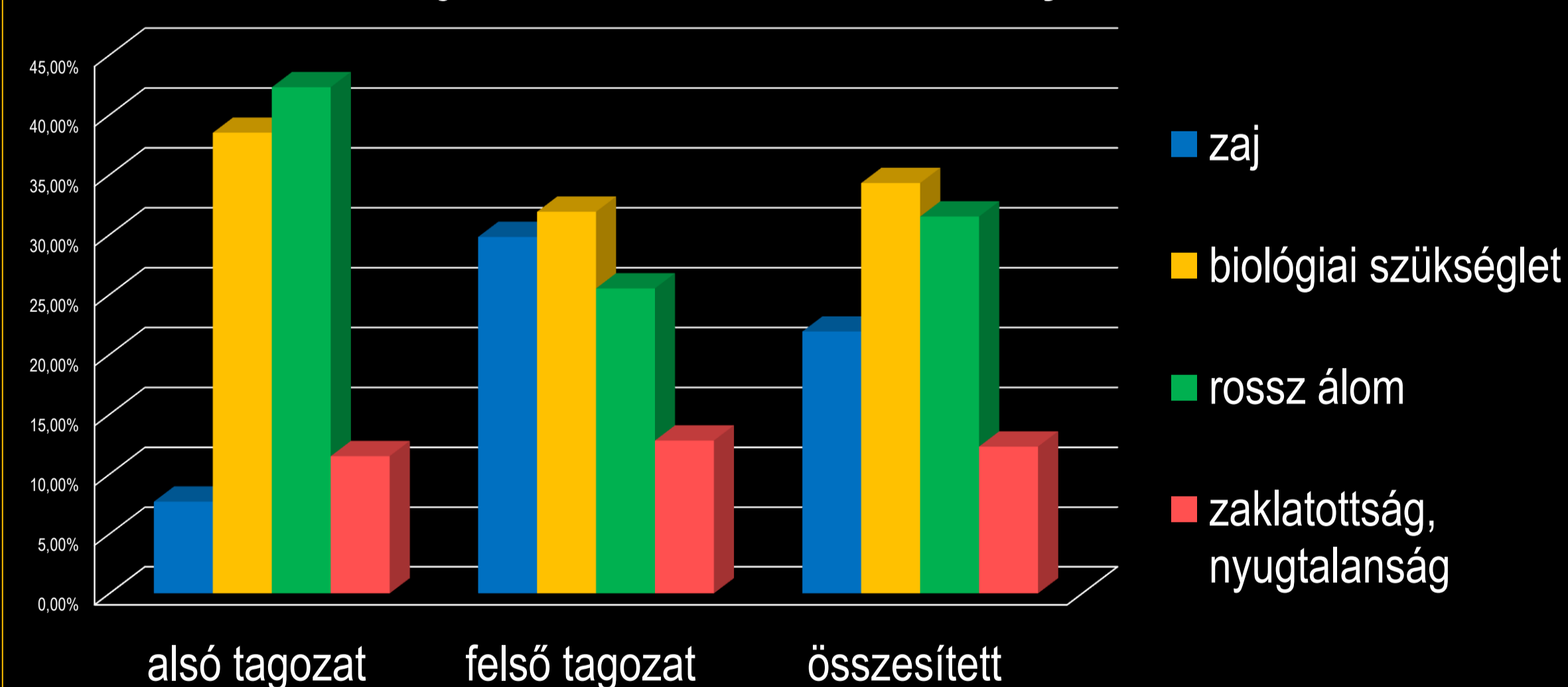
A **felső tagozatosok** esetében már megoszlik a vélemény, ott többen **nem tartják elégségesnek**, mint **elégőnek** az alvásuk mennyiségét.

Csoport	Korosztály	Alvási igény (óra)
Újszülött	0-2 hónap	12-18
Csecsemő	3-11 hónap	14-15
Kisgyermek	1-3 év	12-14
Óvodások	3-5 év	11-13
Iskolás korúak	5-10 év	10-11
Tizenévesek	11-17 év	8,5-9,5
Felnőttek	18 év fölött	7-9

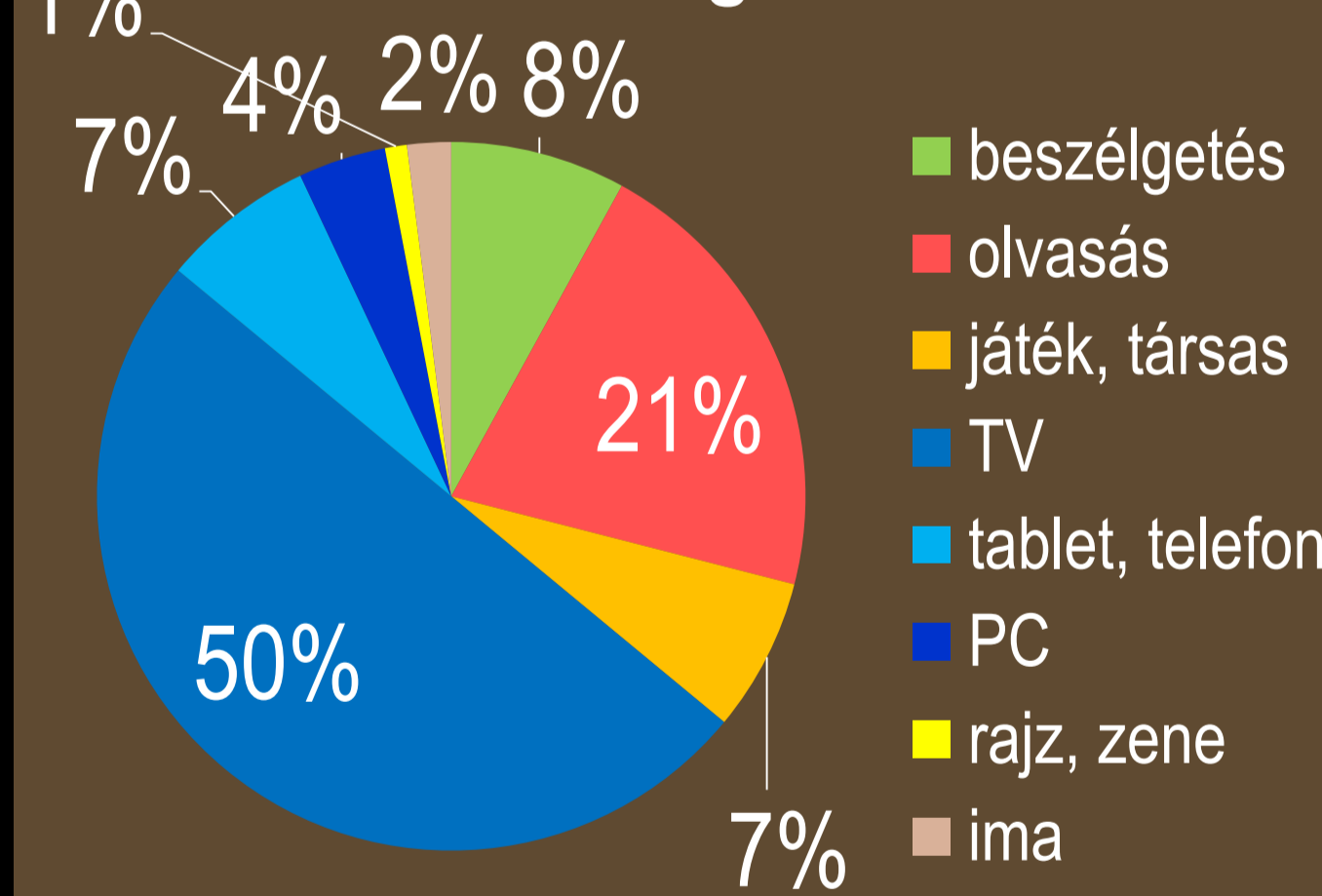
TÁBLÁZAT FORRÁSA: SLEEP REPORTS:

<https://www.sleepreports.com/recommended-sleep-times/>

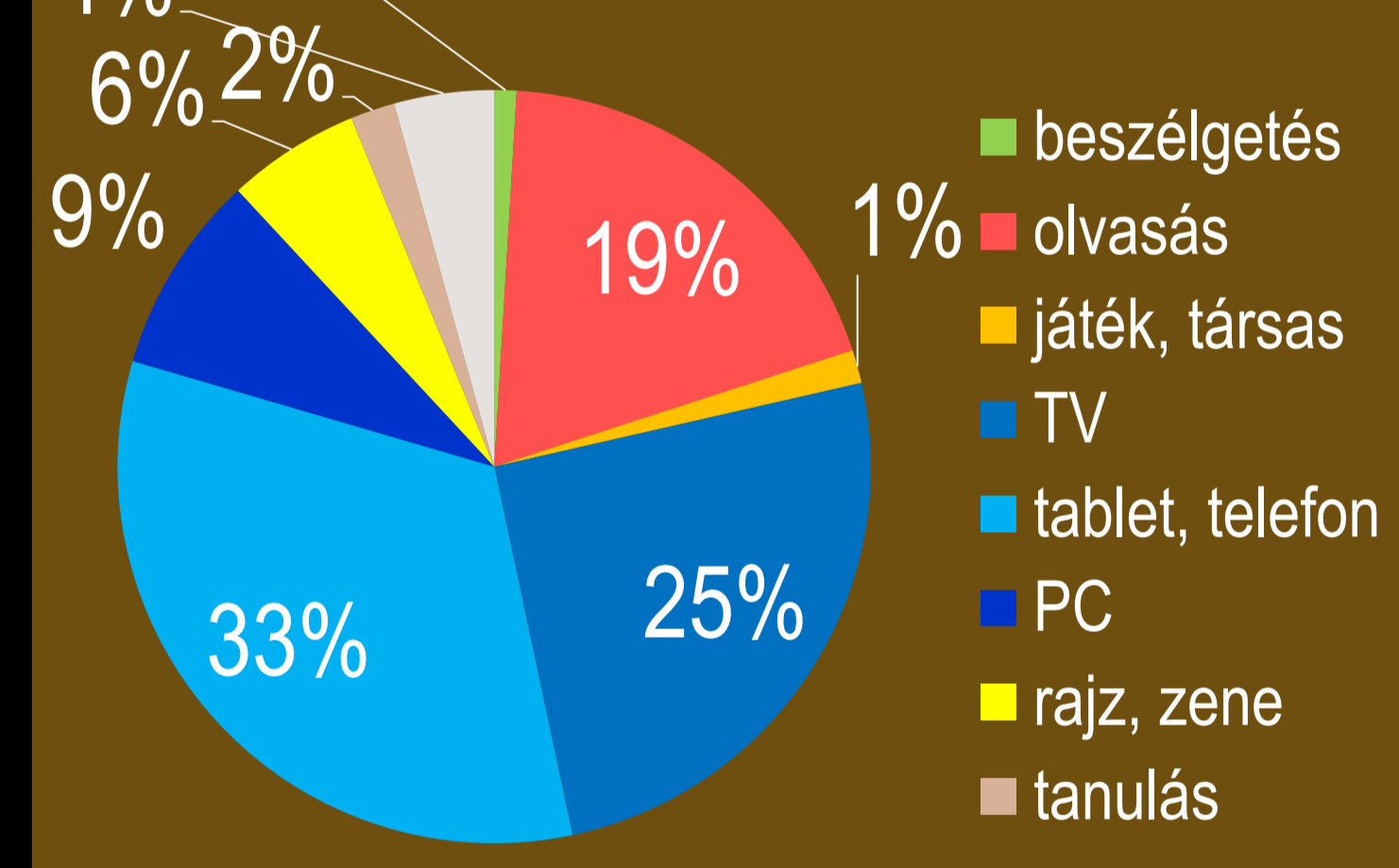
Éjszakai ébredést kiváltó tényezők

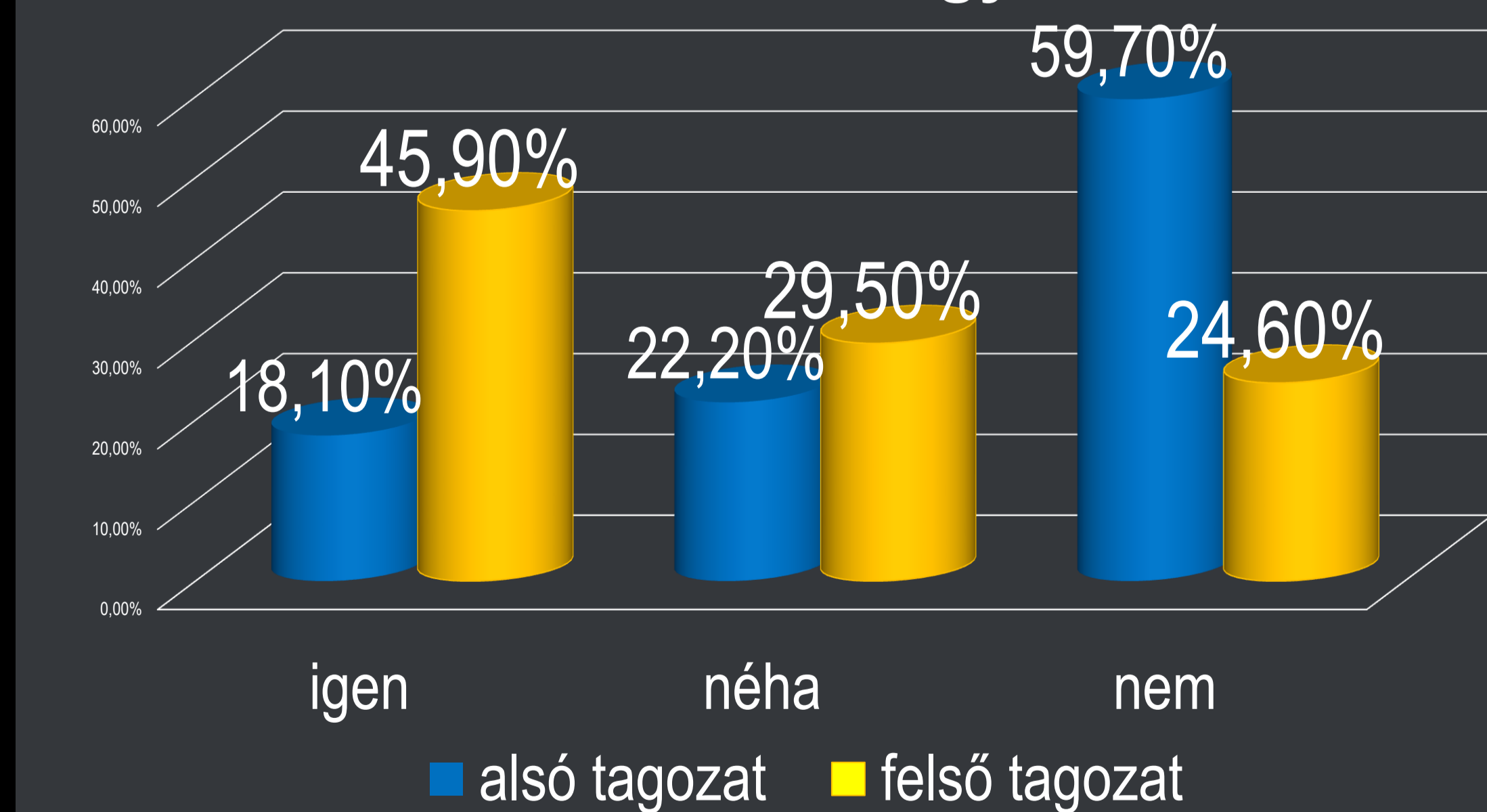
Tevékenység lefekvés előtt - alsó tagozat

Tevékenység lefekvés előtt - felső tagozat

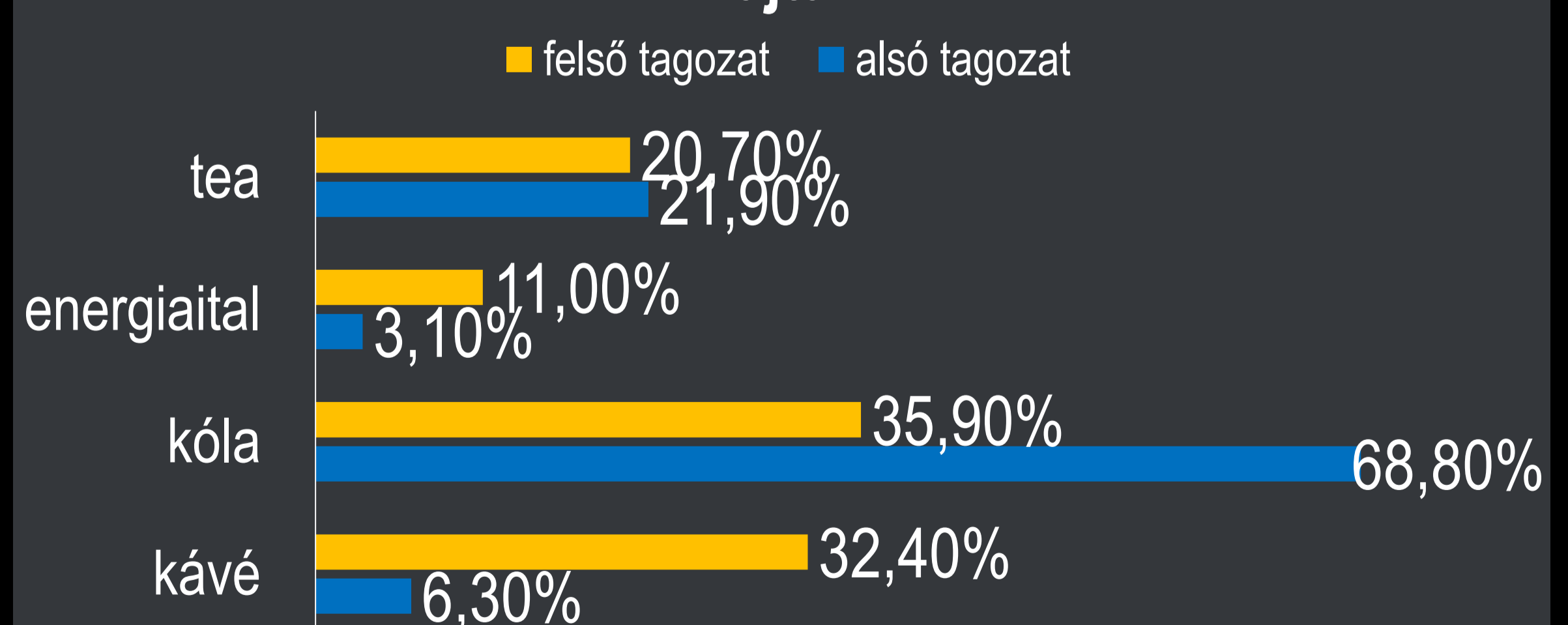

Koffeines italok fogyasztása

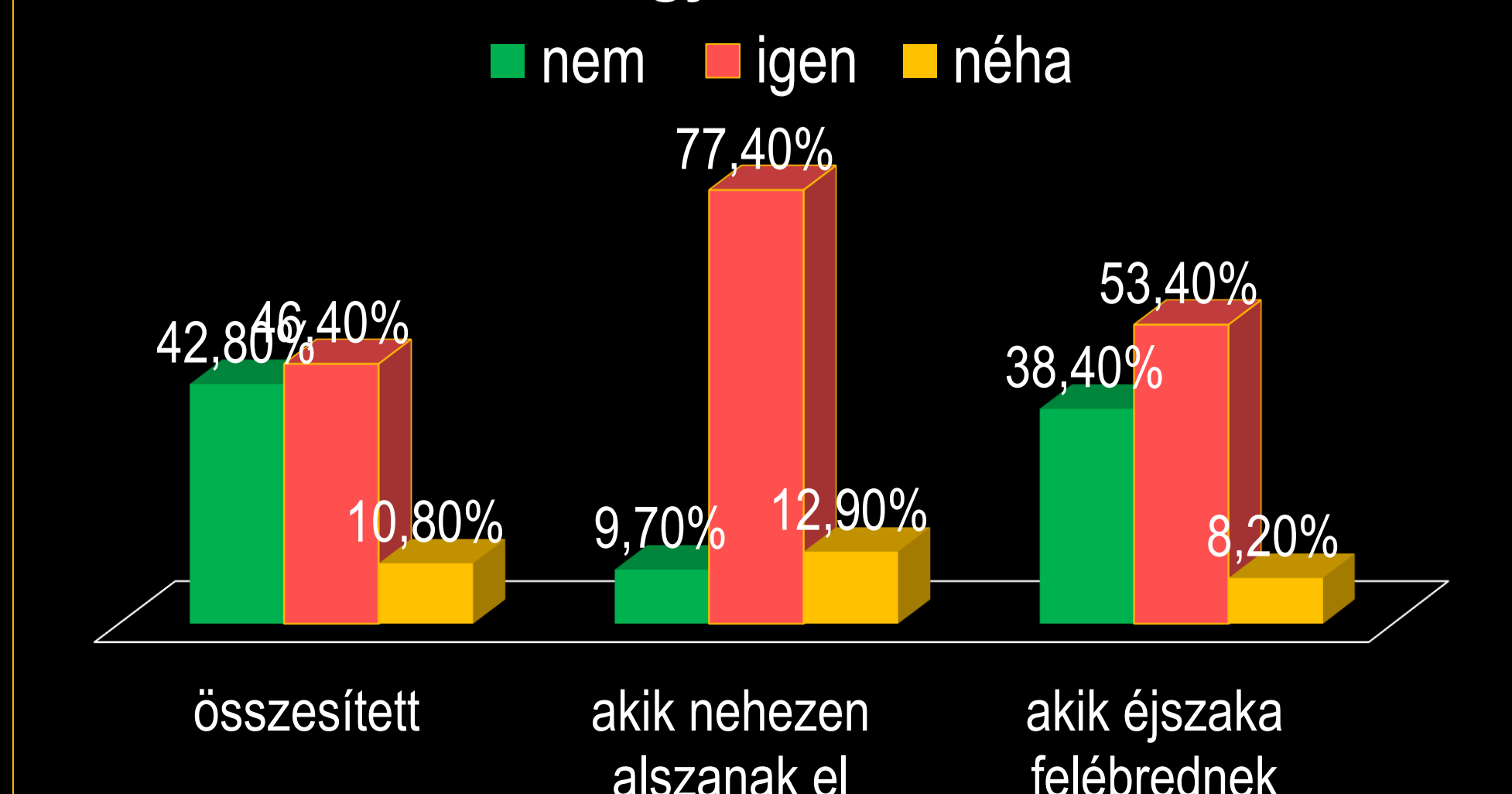

„Az alvás a természet orvosa.” (Stephen King)

Gyermekek által fogyasztott koffeines italok fajtái

Nehéz ételek fogyasztása lefekvés előtt

1. A gyermekek alvásmennyisége kevesebb, mint a szakirodalom szerint ajánlott mennyiség
2. Ennek ellenére a szülők úgy érzik ez az alvásmennyiség gyermeküknek elegendő
3. A jobb alvás érdekében csak 19% használ valamilyen alvászsegítőt (zene, illóolaj)
4. Pozitívan hatnak az elalvásra a rituálék – főleg az alsó tagozatosok használják
5. Az éjszakai ébredés gyakoribb a felső tagozatosoknál (zaj, biológiai szükséglet), mint az alsósoknál (rossz álom)
6. Több, mint 60%-a a gyermekeknek elalvás előtt használ kék fényforrást
7. A koffeinfogyasztás korosztályoként magas, befolyásolja az elalvást is, úgy, mint a nehéz ételek fogyasztása is.

A tanulmány a VEGA 1/0663/19 számú projekt támogatásával jött létre.